

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egyes évre 10 — kr.
Félévre 5 " "
Negyedévre 2 " 50 "
Egy órára 1 " "

Egyes szám ára 4 kr.

Felolós szerkesztő: KOHÁNYI GYULA.
Főmunkatárs: ISJ. MÓRÍZS PÁL.
Kiadók: HOFFMANN és TÁRSA.

Hirdetési díj:

1000 szavasokig heti sorozat 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többévi hirdetések áru szerint jutányos áron vételek fel. Helyeg-díjmal den külön beiktatásért 30 kr.

A vidéki városok élelmezése.

A székesfőváros új pompás vásárcsarnokai a múlt hóban rendeltetésüknek átadottak. Azon szállítási kedvezmények, melyeket a központi csarnokba szállítandó élelmiszerekre a vasutak megadtak, az eddigi viteldjakhoz képest tíz százalékot, némely cikknél ennél is többet tesznek ki, ami ez áruknál igen jelentős. Szóval újabb intézkedés történt megint a centralizációra.

De vajjon ki gondol a fejlődésnek nehéz útján haladó gyenge vidéki központokra, azok élelmezésére? Ki gondol azzal, hogy ez országban legalább negyven-ötven vidéki város létezik, mely arra van utalva, hogy vidéke által tartassék el, mert maga már nem képes mindazt, vagy legalább nagyobb tömegét annak termelni és előállítani, a mi az élelmezéshez szükséges? Ki gondol arra, hogy a vidéki városoknál is nagy érdekek játszanak közre az ellátás ügyében?

A kormány nem. A vasutak nem. Maguk a városok kevésbé, a gazdasági egyesületek legkevésbé, a környékbeli birtokos és földművelő nép igen ritkán. Innen van, hogy sehol sincs a vidéki városok élelmezése rendszeresen és gondosan, valamint arányosan ellátva. Ezért van, mert hát egyik ok szüli a másikat, hogy sehol a világon hasonló népességű városokban nincs akkora drágaság, mint Debreczenben és hazánk más városaiban.

Igy következik be azon sajátos helyzet, hogy az u. n. agrárszágban az élelmiszereknek olyan áruk van, minő-

ket az importa utalt külföldi városok sem ismernek. Nem akarják a hivatalos statisztikával igazolni, hogy akárhány élelmezési cikkben magasabb árak vannak a vidéki városokban a fővárosi áraknál.

A székesfővárosi fogyasztás tömegének nagysága, minőségének különfélesége, a vállalkozók száma és tőkeereje, a vasutak szállítási kedvezményei, a fokozott központosítás mind hozzájárulnak a vidéki, hogy a mi a vidéken termeltetik városok megkerülésével és hátrányára, Budapestre jusson. A minél nem ez a baj, hanem az, hogy a vidéki városra meg sem mi gondot sem fordítanak.

A vidéki városok más bevételi forrás hiányában szívesen nyulnak a fogyasztási adók eszközeihez. Ennek szociális jelentősége kedélyüket nem hántja. Nálunk még virágzik a »közvetet adók« régi vaskalapos rendszere. Körülhatárolják magukat a fogyasztási adók sánczaival, mint valami éles vánháborút folytató államocskák. Hus, liszt, baromfi, vad, adóval drágítatják. A kövezetvám címén, de jó utak nélkül, jön egy másik adó. A városok, piacok ok nélkül s tulzóság megrendszabályoztatnak.

S kifejlődik a nagyméretű »elővásárlás«, melynek tiltására vonatkozó szabályrendeletet korábbi időben a kormány engedélyezte, de a városok nem bírták végrehajtani, ma nem hagyja már jóvá, tehát egyáltalán nem is lehet végrehajtani. S mikorra a vásár megnyílik az áru másod, de néha harmadkézben van.

Ez az egyik hiba. De talán nagyobb hiba ennél a gazdaközönség közönye, melylyel a legközelebbi piac ellátásáról nem gondoskodik. A föld, népe még kevésbé. A gazdasági egyesületek e fontos és jövedelmes dologgal nem törődnek. Ne veszik szemügyre, hogy mily jelentőséggel bír a vidéki piac épen a jelen gazdaság viszonyok miatt, nem törődnek azzal a nagy jelentőséggel, a mivel a készpénz bevételi forrás bír éppen azon időszakban, a mikor a többiek már megszűntek, kimerültek vagy vékonyan adnak.

Ha jó termésre van remény, akkor a bajok még fokozódnak. A piaci termelés alárendelt jelentőségű ág. Nincs rendszer, nincs céltudatosság. Ha éppen véletlenül terem zöldség, hüvelyes vagy más és éppen kell egy pár krajczár, akkor a gazda bejő árusítani a városba, melynek fogyasztását egyébként a legtöbb esetben szuverén megvetéssel lenézi.

S innen ered azon jelenség, hogy a nagyobb vendéglők nemcsak a hazából, de még a külföldről is szereznek be élelmicikkeket. Valamint az is, a mit a szemlélő megfigyelhet, hogyan megy át lassankint bolti cikké az, a mi korábban olcsó, hozzáférhető piaci cikk volt s hogyan szorítja a külföldi vagy más vidékbéli termelés kifelé a helyit. Szőlő, alma, körte, leölt baromfi, vad stb. nagy mennyiségben máshonnan szereztetik be.

Pedig nem kell igazolni, hogy a vidéki városok környékének birtokosai állandó s biztos jövedelmi forrást találnának a városok fogyasztásában, ha

A „DEBRECZEN” TÁRCZAJA.

Neu kérdelem...

— A Debreczen eredeti tárczája. —
Nem kérdelem mit hoz a jövő
Ugy is elszáll, tova megyen,
Csak a jelen virágait
Szilaj kezekkel tépdelem.

Nem kérdezem meg a sugart,
Maddig el mely most világit.
Meg-zoktam már eltemetni
Ugyis a mi fényvel amit,

Mért törödném holnappal én
Lelkem csak a „ma”-nak örül
Egy—egy röpke pillanatért,
Ugy is sötét árny vesz körül.

Allandó fény! mese beszéd,
Hallgasson a szív odabenn,
Ő is megáll mint óra-gép
Hogy ha lejár, fogy a fény.

Mért ápolnám hát a reményt...?
Halvány virág hulló ékét,
Hisz ha lombot hoz is ága,
Csak a vihar rombolja szét.

Remény! jövő! nem bánom én
Akár mit is hoztok nekem
Csak a jelen virágait
Szilaj kezekkel tépdelem!

Vértessy Ida.

„Édes Anyám.”

Irta: Lőrinczy György.

Kedves Maresa néni! Nagy dolog történt ám Pesten, hogy én kigyelmednek levelet írok. Az a nagy Babilon, a melynek széles utai, hosszu, szük utcái, fenyves, magas palotái tele vannak kőszénfüsttel, mindenféle orrcsavaró finom, mesterséges patikaszaggal, ahol örökös larmában, gépek zakatolása között, izzó villamos fényben sietnek, rohannak az emberek és sápadtan keresik a becsületes kenyeret, a mi helyett sokszor bűnös aranyat találnak, az a szörnyűseges, félelmes nagy fau egyszerre

megettelt pergő rokkával, kelepoló golyával, szelid muskátllival. Tarka lepkek kergetőznek a réten, vilásfarku fecskék csipegnek az eresz alatt s a kemény, sima aszfalt helyén puha kővér göröngyöket basogat az éles ekevas, a mit a Bogyi bácsi dolgoz, kerges tenyere igazít véghosszig a fekete táblán. — Tavasz, tiszta, enyhe falusi szellő fujdogál körülünk, a magasságos levegőből szelid pacsirta éneke zendül alá s a vadvirágos domboldalon nyájas napsugár csókolózik. Ugy van, ugy, Maresa néni, szinte megfordult a világ, mert Radnót itt van most Pesten, a Pósaék faluja, a széna illatos, kalásztérő kedves Balogvölgy minden harangja itt cseng imádságosan, templomba hívogatón.

Az oktató ur bizonyosan elmondta már kigyelmedeknek, hiszen benne volt az újságokban is, hogy Pósa Lajos egy új könyvet írt. Ezen bizony már el nem csodálkozik Radnóton senki. Írt már 6 többet is, ennyi az egész. Pedig nyit nem írt a kigyelmed fia, édes Maresa néni és nem írt más se, senki se. Hires, nagy költők éltek már a világon s daloltak sokat; hőstettekről, szerelemről, vitézi

rendszeresen termelnének és tenyésztelnének.

A termelésnél mutatkozó tapasztalat bizonyítja mindezeket. A nagyobb birtokosra nézve is fontos jövedelmi forrást képez a város, a földmivesre nézve pedig éppen elsőrendű jelentőséggel bír. Annak van értelmi képessége, de nincs akarata kissé kereskedőnek is lenni, vagy foglalkozni szerinte ily alárendelt ággal; utóbbinak volna akarata, de nincs értelmi képessége, a gazdasági egyesületek pedig még ezzel nem törődnek.

Pedig, hogy e téren mit lehetne teljesíteni akár az egyesnek, akár szövetségi alapon a kis egyedeknek, azt kiemelni nem szükséges. Nem kell azt sem hangsúlyozni, hogy mily jelentőséggel bírna a vidéki városok ellátásával való törődés a foglalkozás az év nagy részében parlagon heverő munkakerő kihasználására, a családnak más munkára alig alkalmas tagjainak szerzési képességére.

S talán azt sem kell különösen kiemelni, hogy az élelmezési ellátás rendszeressége által mit nyernének a vidéki városok, hogy mily eredménnyel járna fejlődésükre a rendszeres ellátás által biztosított olcsóság, magukra az ellátó közeli falvakra gyakorolt hatást, mely kis részben ma is látható, még megemlítve. Ha mind ezek érdekében valami történnék, akkor bizonyára jog és ok volna kérni a vasuti és más kedvezményeket, melyek ma a fővárosnak oly nagy előnyére válnának akkor bizonyára megváltoznék a vidéki városok rideg magatartása a forgalom megadóztatása tekintetében is.

A vidéki városok nehéz sóhajjal, de nem irigységgel gondolnak a fővárosi szeg árucsarnokokra, de vágyólag az

olcsó és rendszeres élelmezésre, amit ma a gazdaközönség — nagy és kicsi — teljességgel e hanyagol.

Sugár Ignác.

BELFÖLD.

A képviselőház mai ülése. A képviselőház ma d. e. 10 órakor tartott ülésének napirendjét képezik: a kvóta bizottság tagjainak megválasztása, a szolnok kiskun félegyházai és nagybecskerek zombolyai helyi érdekű vasutak engedélyezéséről szóló törvényjavaslatok tárgyalása, azután a kisküküllővölgyi, tiszalök büdzentmihályi és magyar eszák nyugati helyi érdekű vasutak engedélyezésének megtörténetéről szóló közlekedésügyi bizottsági jelentések, végre az állami számvizsgálók jelentése az 1896. év negyedik negyedében előfordult tulkiadásokról.

Összeférhetetlenség. — A képviselőház összférhetetlenségi bizottsága tegnap d. e. fél 12 órakor Andrassy Tivadár gróf elnöke mellett ülést tartott, hogy hitelesítse a legtöbb tárgyalat összeférhetlenségi ügyekben a Ház elé terjesztendő jegyzőkönyvét és ennek kapcsán megállapítsa az ítélet részletes megokolását. A bizottság azonban ülés helyett bizalmasan megbeszélte az indokokat, melyeket Rudnyánszky Béla előadó foglalt irásba foglalni és az így elkészített jegyzőkönyvet ma d. e. 10 órakor hitelesítették. — Rátkay László, Schmidt Károly és László Mihály ugyanakkor terjesztik be külön véleményüket, melyeket a bizottság indokolásával együtt a képviselőház mai ülésén mutattak be és Rátkay László alak szempontból is kifogás alá veszi a meghozott ítéletet. A Hieronymi Károly, Enyedy Lukács és gróf Tisza István ellen bejelentett összeférhetlenségi ügyeket csak husvét után tárgyalja a bizottság.

A főrendiház munkarendje. A főrendiház április hó 3-án tartandó ülésében az igazoló és gazdasági bizottsági jelentések tárgyalása után a kvóta képviselői tagjait fogja megválasztani és az Olaszországgal kötött egyezményt ugyiszintén a Beszterce-Naszód és Máramaros vármegyék és Bu'ovina szélén elhúzódó, valamint a magyar és stájerországi határvonal kiigazításáról szóló törvény-

javaslatot és miniszteri jelentéseket fogja tárgyalni. Április hó 8-án tartandó ülésében a főrendiház tárgyalni fogja az 1897. évi állami költségvetésről szóló törvényjavaslatot és ezzel kapcsolatos több rendbeli miniszteri jelentés tárgyában hozott képviselőházi határozatokat, valamint az időközben még előreláthatólag a képviselőháztól beérkező öt rendbeli vasuti törvényjavaslat is.

A költségvetés a főrendiházban. A főrendiház pénzügyi bizottsága április hó 2-án, pénteken, d. e. 11 órakor ülést tart, melynek napirendjére az 1897. évi állami költségvetésről szóló törvényjavaslat és ezzel kapcsolatos miniszteri jelentések tárgyalása van kitűzve.

Nógrádmegye a kvótaemelés ellen. Nógrádmegye törvényhatósági bizottsága — mai közgyűlésén egyhangulag elhatározta, hogy a kvótaemelés ellen feliratot intéz a képviselőházhoz.

Elmélkedések.

Debreczen, ápril 1.

Alig hiszem, hogy a teljes erkölcsi elzűlöttség szomorubb jeleivel találkozhatnánk messze időre visszamenve, mint a milyen a hódmezővásárhelyi méregkeverők minden emberiségéből kivetkőzött büfentelme.

A bírói ítéletre nem vagyunk kíváncsiak az ilyen hünnel szembe enyhe nem lehet annak jobbgyógyszer hiányában égetnie kellaz emberi társadalom ilyen fenésedését; de kíváncsiak vagyunk mindenestre a védelemre, mely egy hírlapi közleményben bármennyire rokonszenvezünk is tagadhatatlanul magaslatos hivatásával, már előre veté megdöbbenő árnyát.

Ha szívünkre apelláruuk, a társadalom mulasztásainak vagy hibáinak markáns kiszínezése nélkül is, találunk enyhítő körülményt; ennek gyökere az a nemesebb érzés, mondjuk: emberszeretet, uely minden nyomor és így az erkölcsi nyomor látására is megrezdül a szívben.

De ha az enyhítő körülmények taglalá-

történetekről — uramfia — mennyi könyvet irtak össze! A tömerdekfele emberi küzködésről és érzelemről mindegyik meg-megütött egy hirt a lantján, de arra egyik sem gondolt, hogy egy egész könyvet írjon arról az ősi forrásról, a honnan a lelke fakadt: az édes anyáról, a kinek melengető kebeléhez minduntalan visszatérünk ábrándos sóhajással, keserű zokogással, repeső szívvel, ha szerelemben ringatózunk, ha lever a vihar, vagy ha borostyán övezi fényes homlokunkat. Vagy egy édes, imádott szép haza, abban egy virágos völgy, a virágos völgyben egy esöndes falu, a faluban egy fehér kis ház, a kis házban egy jóságos arcú öreg asszony... Kinyújtja felénk reszkető kezét: «el ne add az ősi házat!»...

Lehet azon egy kicsit gondolkozni, édes Marcsa néni, hogy éppen annak a szegény radnóti gyerekek kellett fölkerednie onnan a libapazsitos kis faluból, a ki aztán bejárja a kollégiumok ódon, meleg boltiveit, a messze fehérlő kőszénfüstös városokat, sötét hegyeket, délibabos rónákat. Viaskodik sárkányokkal, a mik lépten-nyomon utját állják; széles mellét kevélyen feszíti szélnek, viharok, majd édesen mereng a derűs ég csillagain és enyeleg a mezők virágaival. Az alkonyat harangszavára imádságosan térdre borul, a kelő nap csókja új küzdelemre hívogatja. S mikor az utján odaér a zengő ligethez, a hol izzadságos fejére tündérek fonnak babérkoszorút, ekkor eldallolja, hogy az egész pályán csak egy örökös csillag vezérlő fénye kalauzolta, az tartotta

meg tisztaságban a lelkét, hogy a szemé mindig, zivatarban és derűben egyaránt azt nézte az tartotta vissza az örvény szélén s hogy lelkének, szívének ösereje, kiapadhatatlan gazdagsága abból a csillagból: az anyai szeretet homálytalan csillagfényéből sugárzott ki. S szerényen leveszi saját fejéről a babérkoszorút, a mit a hálás nemzedékek fontak homlokára és diadalmasan feltűzi a kigyelmed tisztaság fejére, édes Marcsa néni, hogy még szebben ragyogjon az édes anyja fején és ékesen szóló zengéssel hirdesse ott az örökkévaló poézis tiszta forrását és a költő elmulhatatlan dicsőségét. Ott, csak ott nem hervadhat az el — soha.

Tudom én azt, hogy kigyelmednek nem az a koszoru kell, a mit a hívságos világ a fiának font, hanem a szeretet, a mi ebben a könyvben dalol. Hát együtt van ott mind a kettő; együtt a koszoru a leveleivel. Azért fogta úgy meg a szívünket, hogy egyszerre ott látjuk magunkat a kies Balog-völgyön. A kigyelmed jóságos arca ragyog a könyv első lapján, édes anyai szíve meg kidobog minden leveléből.

S a hogy forgatja az ember, olyan, — mintha ez a kis könyvecske elkezdene nőni, nőni, és egyszer csak olyan nagyra nőne, mint az a képeses vén könyv ott a mestergerendán, a radnóti fehér kis házban, az a nagy, nagy könyv, a melyik mindig ugyanaz volt és mindig ugyanaz lesz...

Mondja velem: — áldott legyen érte, Isten akarata!

Aztán annak örülök én, hogy kigyelmednek még százsoros gyönyörűség lesz az elolvasni. Mert nem a mi csalóka álmunkkal, hanem valósággal ott látja maga előtt a tágas udvart, a min Lajos felnőtt; a bólogató akáczot, a mi alatt estenden megpihentek. Kint a domboldalon azt a kicsike, virágos halmoz, a Károlyka sirját; a kanyargó Balog medrét, a gyümölcsstermő szilvást, meg a buzaöldet... »Ez volt a házunknak kenyeret adója...«
Benne van ebben minden: az édes otthon, a drága haza; ki szeretné azt jobban, mint Pósa Lajos? S benne van az ő egészségontagságos ellettörténete is, attól fogva, a hogy »Lajcsi pajtás« az első sarkantyus csizmát fölhozta; — tudja, édes Marcsa néni, azt, amit kigyelmed hozott neki a miskolci vásárról; meg még a Balog-parti fűzfasip is... milyen szépen szólott! A tűzhely lángja fölött ott pattog a rostán a patogatott kukorica... ica, rica, talán el is multak a szivárványos gyermekálmok!... Aztán menydörög erősen, az Isten haragszik. A vándor elfáradt a rózsák között, e sok tövis a lábát sebzti, de a szíve verzik tőle. Előtte örvény, mögötte mélység: melyikbe ugorjon? Hol a fegyver, amivel szét-szuzza csüggedő szívét?... Édes Marcsa néni! Látta, ugy-e, Radnótról ezt a sötét képet!

•Valaki mintha vigasztalna
Ha szomorú vagyok,
Valaki mintha simogatna
Mikor faradt vagyok...

sában átlépjük azt a határt, melyen túl már a bűnös egyéni felelőssége mintegy kérdésessé válik, labat adunk a bűnnek, ezt a határt pedig felő, hogy átfogja lépni a védelem, mert az említett hírlapi közlemény úgy tűnik fel előttünk, mintha annak koraszülöttje volna.

A bölcs védelem a szeretet édes gyermeke, a tulzó védelem annak fattyu hajtása mely kövéren nőhet, de többet árt, mint használ.

A közérkölciség hanyatlásáról, nagyon valószínű, hogy a lehető legsötétebb képe fogja elibünk rajzolni a védelem — nem tagadjuk, ilyenkor használni is kell az alkalmatt a hanyagság vagy a visszaélés ostorozására; de már a felett előre is kimondjuk helytelenítésünket, ha a védelem az erkölcsi felelősség súlyát a társadalomra, vagy annak nemes ezélu bár hibásan kezelt, vagy félreértett intézményeire akarja hártani.

A korrupció nagy, mondjuk minden téren, de semmiesetre sem oly nagy, hogy azt lehetne mondani a vásárhelyi bűnhalmazzra: ez csak félig ama szerencsétlen bűnösök fertelme, fele része pedig a társadalomé.

A fentebb említett hírlapi közlemény jóslása szerint megörlénhetik, hogy a védelem ide fog konkludálni, no hát csak rajta ez épen majd kapóra jön a szocialista profétáknak, kik mindenből fegyvert kovácsolnak a fennálló társadalmi rend ellen.

Nem vagyok hivatalos a hőmezővásárhelyi közhasznú intézeteket védelembe venni a jószolt támadással szembe s ha szólok, ezt inkább az igazság keresése végett teszem.

Különösen felvonta a figyelmemet cikküknek azon állítása, hogy ez rekre meggyevenként azoknak a szerencsétlen gyermekeknek száma, kik teljesen iskolázatlanul, erkölcsi nevelés hiányában nőnek fel; ezzel szemben, bár Hód-

mezővásárhely közoktatásügyét teljes egészében nem ismerem, előttem áll az ottani ev. ref. egyház évkönyve, melynek 21-ik lapján ezt olvasom: »Tan köteles van egyházunkban 2387 fiu, 2397 leány; közülök többben más iskolába járnak, vagy korán elhagyták az iskolát; teljesen iskolázatlan 62 fiu, 81 leány.« Hol itt az igazság; én nem tudom föltételezni az évkönyv tiszteletreméltó kibocsátóiról, hogy csakugy könnyedén elakarnának sansirozni több mint ezer gyermeket, amennyi bizonyosan esnek az ev. ref. egyházra amaz, a cikkező által említett több ezer teljesen iskolázatlan gyermek közül.

Mellözve egyéb ártalmas, az erkölcsiségre nézve veszedelmes körtünetet, a szocializmus cinikus istentagadásával s hazát nem ösmérésevel kétségtelenül az; de ennek alapoka nem a teljes iskolázatlanságban, hanem egészen más valamiben rejlik. Minden nagyobb forgalmu alföldi községben vannak ma már szocialisták feles számmal s nekünk ugy látszik, hogy épen olvasás által a sajtó közvetítése mellett terjed az.

Abban a veszedelem, hogy az emberiség nagy része alapjában mindig hitetlen volt s alig lehet képzelnéi valami nehezebb feladatot, mint az atheista sajtóval szembe felbresztetni vagy megerősíteni a lélekben a hitet.

Maga a hivatalos egyház mindent nem tehet e tekintetben, az erre irányuló munkából, bizonyoságot téve a hitről, ki kellene venni a rézét minden egyesnek, akiban csak egy mustármagnyi hit van is.

Talán helyesebben tenné a védelem, ha a társadalom hibáira, mulasztásaira általában reá mutatva, reá mutatna ama lelketlen izgatásra is, mely Isten és a haza legszentebb tekintélyét megdöntve a szivekben, mérhetetlen erkölcsi romlást okozója.

Mindenekfelett pedig az egyéni felelősség elvének tisztelet! Nincsen emberi bölcsesség, mely megdönthesse az ezen szavakban kifejezett igazságot: »A ki magának láttatik állani, meglássa, hogy elneessék.«

Justus.

Ev. ref. egyetem konvent.

— Budapesti levél. —

márcz. 31.

Az ev. református egyház egyetemes konventjére ma délelőtt 10 órakos a budapesti református gymnasium dísztermében gyűltek össze az egyházkerületek képviselői. Ott voltak Szász Károly a dunamelléki, Kun Bertalan a tiszáninneni, Kiss Áron a tiszántúli, Antal Gábor a dunántúli, Szász Domokos az erdélyi református egyházkerület püspökei, Tisza Kálmán a konvent világi elnöke, Banffy Dezső báró miniszterelnök, Darányi Ignác földmivélségi miniszter, Szilágyi Dezső, a képviselőház elnöke, Teleky József gróf, Cséhsztern Ervin főispán, Marjay Péter, Tisza István gr. országgyűlési képviselő, Bernáth Elemér itéletáblai tanácselnök, Szilassy Aladár pénzügyi bíró, György Endre, György Aladár, Teleky József gróf, Dégegyfalvi József gróf, Tóth Sámuel, Baksa Sándor, Szilády Áron, Kenesey Béla, Dóku Ernő stb.

A konventet Kun Bertalan püspöknek, a konvent egyházi elnökének szép imája előzte meg.

Tisza Kálmán, a konvent világi elnöke, mielőtt a konventet megnyitottak nyilvánítaná, egy veszteséget jelent be. A konventnek és az egyháznak egy kiváló tagja, Vályi János tiszántúli főgondnok meghalt. Indítványozza, hogy a konvent a veszteség fölötti fájdalomnak adjon jegyzőkönyvében kifejezést. (Helyeslés.) De mint az el-tben mindig — folytatja Tisza Kálmán — a fájdalomhoz közel szokott lenni az öröm is,

jobban érzem ezt, mint mások, ez azért lehet, mert az én édes öreg anyám is ugy lesi az én verejtékes vergődésemet ott a kigyelmed szomszédságából, a hegyes halmos Gortva mentén s az én békességes fecskéfészkek is ott csüggött azon a tájon, míg vásott suhanczok le nem verték, el nem üldözték az eresz alól. Nekem is ugy integetett reszkető, öreg kezével, mint kigyelmed:

»El ne add az ősi házat,
El ne add az ősi telket,
Hol a csürön késő őszig
Gólyamadár kelepeltet . . .

Az én édes szülém ítése elkéselt, a kigyelmedé nem. S lme a csürön kelepelő gólyamadár egy sasfiut visz haza mostan tavaszszal az ősi fészekbe. Erős viharban edzett szárnyai bátran szelik az otthonos tájnak levegőjét s a hogy körül repdesi a szülői hájléket, üdvözlésére meghajlik minden virág a kertben és minden gyermekajk megnyilik a faluban, s még az urasági kastélyban is. Kint a mezőn pacsirta zeng, bent a templomban áhitatos zsolttár . . . És a nagy, a hatalmas sas boldogan borul az anyai fészek óvó kebelére . . . Legyen áldott érte Istennek szent nevé!

Szebben elmondja majd ezt kigyelmednek az a köuyv, amit az édes fia megirt; tudom, mindenki elolvassa Radnóton is. Én már olvastam és kezet csókolok érte kigyelmednek, édes Marcsa néni!

Valaki mintha átölelné
Mikor roskadozolom
S csókjaival el-elborítaná
Tűzben égő, borongó homlokom . . .
Valaki mintha rám borulna
Kétség'esésem kinos éjjelén,
S ezer könyörgő köny ragyogna
Bus orcáján, siró szemén . . .
Valaki mintha mellém állna,
Szép szelidea megfogná a karom . . .

Kiderült. Nem szédült alá az örvénybe' átrepült rajta. Már hallatszik szárnyának erős csattogása a kéklő levegőgében; mindig arra suhint a radnóti televény felé, de meghallják azt mindenütt. Bokrétát köt orgonavirágból; tudom, ezt a virágot szereti legjobban kigyelmed, édes Marcsa néni. Megvan még az is, ugy-e, a mit a király kertjében szakítottak, mikor kigyelmed fent járt Budapesten? Akkor arra kérte Lajos a gőzöst, hogy a kereke puha, illatos rózsában járjon, s ugy ringassa haza az ő édes anyját lágyan, csendesesen. . .

Hogy így összelángolt a lelkük, édes Marcsa néni! Közelről, távolról mindig egymást nézték; milyen boldogság ez, csak az tudja, a ki becsületes érzéseit az édes anya meleg szívéből táplálgatja . . . Nincs az az aranyzáju szent János, a ki az édes anyjáról olyan szépen tudna prédikálni, mint a kigyelmed fia abban a kis versben, a mit »egy véka buzáról« irt, arról az utolsó véka buzáról, a mit kigyelmed annak a szegény asszonynak od' adott, mikor egyszer a réten át ballagott a malom felé. Nem kérdezte azt se, hogy ki-

csoda, honnan jött, miképpen jutott nagy nyomoruságra. Minek kérdezte volna? A szegény asszony karján egy ártatlan gyerek éhesen sirt . . . Hát odaadta neki a buzát, az utolsó vékát. És akkor se arra gondolt, hogy hol vesz majd magának másik véka buzát, hanem jó szívvel ballagott vissza, hazafelé s csak azt sóhajtott:

»Jó az Isten mégis,
Gondol a szegényre!»

Jó bizony, édes Marcsa néni. Annak a véka buzának minden szeméért egy-egy új notát adott a Lajos szívébe. Megcsendül abban a Balog-völgy minden buzaszeme, minden kis fűszála. Látott-e már kigyelmed daloló világot? . . . Mesélhet már kigyelmednek rózsás kedvvel, csendő dallal:

»Csitt, csatt, édes baltám,
Már most csak megéltünk.
Csitt, csatt, édes gazdám,
A jó Isten vélünk!»

Nem téved már el, nem botorkál. Soha ki nem alvó örökös lámpa világít neki sötét utakon, meredek szirteken, tövisek és rózsák között egyaránt. Hit, remény, szeretet: ez a három egy szentség a kigyelmed jószág alakjában él mindig előtte. Öröm ezt olvasni, édes Marcsa néni, hát meg nem állhattam, hogy kigyelmednek meg ne irjam. — Mert a Pósa Lajos édes anyja: az minden érző emberi szívnek az édes anyja. S hogy én talán még

nyg most is öröm váltja fel a bánatot, a mikor a konventnek egyházi elnökét, a ki nem régen töltötte be életének 80-ik évét, itt magunk között üdvözölhetjük. Indítványozom, adjon a kongresszus e fölötti örömeinek jegyzőkönyvileg kifejezést azzal a kívánsággal, hogy az isten aldj meg továbbra is egészséggel a konventnek szeretett egyházi elnökét. (Eljenzés.)

Kun Bertalan megköszöni a konventnek iránta tanúsított rokonszenvét, a mely legmélyebb hálával tölti el. Ha valami szamba vehető érdeme van — ugymond — ha valami jót és hasznosat tehettem életemben azt a konvent volt és jelenlegi tagjainak köszönhetem. Igéri, hogy míg az isten kedvez életének és megajándékozta munkaerővel, tehetségéhez képest mindig munkálkodni fog egyháza érdekében (Eljenzés.)

Következik a napirend.

Tisza Kálmán világi elnök felszólítja a közalapi végrehajtó bizottság elnökét a közalapi múltévi kérelmére a közalapi jelentés előterjesztésére.

Kenessey Béla előadó jelenti, hogy az 1896. évben egyszersmindenkori segélyben részesült egyházak nyugtáikat már beküldték a segélyösszegek hovatartásáról szóló jelentések csak két egyházkerületből érkeztek be. Pedig nagyfontosságú a konvent által gyakorlándó ellenőrzés szempontjából hogy a konventet e kimutatások tájékoztassák a felől hogy az egyházak a segélyt ama célokra fordították-e a melyre a konvent kiutalta.

Fejes István Sajnálja hogy ebben a kérdésben kénytelen a konventben szót emelni de nem hagyhatja szó nélkül azt a minden konventen előálló helyzetet hogy nagyfontosságú egyetemes egyházi ügyekre vonatkozólag kénytelen néha a konvent a végrehajtásra vonatkozó adatokat nélkülözni. Nincs, a ki a késedelmező egyházkerületeket megsürgette, a ki a konvent határozatainak végrehajtását nyilvántartaná s arról gondoskodnék hogy a szükséges adatok és kimutatások idején a püspök kezei közt legyenek.

Pedig ennek az állapotnak a megszüntetésére teljesen célravezető határozatot hozott a konvent 1885-ben.

E határozat értelmében az egyetemes egyházi ügyek vezetése a püspökre bízatik, a ki e feladat megoldásához titkárt is tarthat. Csakhogy ezt a határozatot nem tartják meg.

Ez okozza, hogy sok nagyfontosságú ügy függőben marad. Ennek folytán azt indítványozza, hogy mondja ki a konvent újlag miszerint az egyetemes ügyek vezetése a kerület ügyvezető püspökre bízatik, aki e célra titkárt tarthat.

Kun Bertalan püspök arra utal, hogy az egyházkerületekben az esperesek tisztja a konvent jegyzőkönyveinek evidenciában tartása. Ekképp az a kötelesség is az esperesekre hárul, hogy a konvent elé tartozó ügyek idején a püspök kezébe jussanak.

György Endre: A kérdésnek nagyfontosságot tulajdonít, mert arról van szó, hogy a konvent határozatainak végrehajtása biztossátsággal. A konvent legfelső adminisztratív hatósággá fejlődve, mint ilyen közreműködésével nem oldhatja meg sikeresen e rea háruló feladatot. Nincs is alkalmas közege határozatai végrehajtásának nyilvántartására s ezért azt indítványozza, hogy a konvent kérje fel az elnökséget, hogy létesítsen központi helyen központi irodát és irattárat.

Tisza Kálmán: Nem tartja czélszerűnek, hogy a konvent ezzel a fontos kérdéssel csak úgy mellesleg, felületesen foglalkozzék. — A jelentés tárgyalásának folytatását indítványozza s kéri az indítványozót, hogy terjessze majd a tervet formászerű kidolgozott javaslat alakjában a konvent elé. (Helyesítés.)

Az egyes egyházaknak kiutalt tökesegélyek tételénél

Degenfeld József gróf arra a visszaságra hívja fel a konvent figyelmét, hogy gyakran olyan egyházaknak is szavaznak meg tökesegélyeket, mint pl. a Tiszántul több egyháznak, a melyek azután a kiutalt kölcsönösszegeket nem veszik igénybe, a kötelezettségeket nem vállalják magukra. Szükségesnek

tartja, hogy a közalapi végrehajtó bizottság az az eljárást kövesse, hogy csak akkor tegye folyóvá a tökesegélyt, ha az illető egyház számadásai már kezei közt vannak.

Kenessey Béla előadó felvilágosítása után **Tisza Kálmán** elnök a javaslat értelmében kimondja a konvent határozatát

A 33.000 frtnyi államsegély felosztásának kérdése körül élénk vita fejlődött ki.

Kenessey Béla előadó előterjesztette a végrehajtó bizottság javaslatát, mely szerint a 33.000 frtnyi államsegély a szerint az arány szerint osztassék fel, amely arányt az egyes kerületekben levő 500 frton aluli összeggel javadalmazott lelheszi állomások száma tüntet fel.

Degenfeld József azt indítványozza, hogy a konvent mondja ki, miszerint a 33.000 frtból kiutalt segélyt az illető lelkeszi hivatalok ne csak egy évre kapják, hanem állandóan és hogy törtenjék gondoskodás az összeg czélszerű kamatoztatásáról.

Tisza Kálmán: Arra a körülményre figyelmezteti a konventet, hogy még nem vehető bizonyosra, vajjon a jövő évben is meg lenne ez az államsegély. — Ezért nem tartja helyesnek, hogy a konvent már most foglalkozzék a jövő évekre szóló segélyezésekkel. Első sorban arra kell figyelemmel lenni, hogy a legszegényebbeket segítsenek.

Mondja ki a konvent általánosságban, hogy e segélyeket azzal a meghatározással bocsátja az egyházkerület rendelkezése alá, hogy azok az 500 frton aluli javadalmazásu lelkeszek segélyezésére fordítandók, még pedig nem abból a szempontból kiindulva, hogy első sornan a legkisebb fizetésűek részesítendők a segélyben, hanem a segély először is a legszegényebbek támogatására fordítandó, a családi viszonyok figyelembe vételével. — (Helyesítés.)

Antal Gábyr püspök még azt a megszorítást is mellőzendőnek tartja, hogy a segélyben csak az 500 forintnál kisebb javadalmazásu lelkeszek részesítendők. Leghelyesebbnek tartaná, ha a konvent teljesen az egyházkerület megbíráására bízna annak eldöntését, hogy mely lelkeszek szorulnak leginkább reá a segélyre.

Dókus Ernő szükségesnek tartja annak kimondását, hogy az illető lelkeszek, a kik ebben a segélyben részesülnek, ezáltal nem veszítik el a másfajta segély elnyerésére való jogosultságukat.

Bernáth Elemer hozzájárul Dókus indítványához s a segélyosztó bizottság javaslatának elfogadását ajánlja.

György Endre: Rámunt arra, hogy a segély kiosztásnál respektálni kell a törvényhozási rendelkezést, hogy a segélyben csakis 500 forinton aluli összeggel javadalmazott lelkeszek részesíthessenek. De ezen a korlátozáson belül feltétlenül a rászorultság foka legyen a kiosztásnál a főszempont.

Tisza Kálmán elnök felteszi a kérdést. A konvent bizottság a javaslatát Tisza Kálmán módosításával elfogadja.

A gyámintézetet jelentse a napirend következő pontja.

Petri Elek terjeszti elő a reformált lelkeszek özvegyei és árvái részére létesített országos gyámintézet jelentését. A jelentésből kitűnik, hogy a gyámintézet tavalyi, első évi bevételé 110,324 frt 71 krajczárt tesz ki, vagyona pedig ennek beszámítással 165.000 forintot tesz ki.

Tisza Kálmán elnök délatáni két óraker felfüggeszti a tárgyalását s folytatását holnap délelőtt 10 órára tűzi ki.

TARKA-ÉLET

Esik az eső.

Szomorú, apró esőcseppek, mint a milyenek ősz végén, vagy így tavaszi olvadáskor. Ködös, párás a levegő, a nagy eső fa sétálló, lomtalan galyaikkal halaványak, szürkék, mint alakok a halál sejtelmes országából. Bent a kávéházban is milyen nehéz,

fojtott a szivar füstös levegő, a szárazsága égeti a berekedt torkot... A szem is elbágyad... Ellustul az agy... Hiába keressük a gondolatokat, a mi frissítene, a mi üditene bennünket, hallgatag szemlénkben megállapítjuk, hogy a pénztáros kisasszonyoknak igen szép fekete szemek van, na meg-hogy már megint friss szegfű csokor a mellén... Teljes, illatos piros virágok...

Zürzavaros hangokat hallunk a szomszédos asztaloktól, de értelmét nem vesszük, nem is keressük e beszédnek... Vigéczek vagy a közélet más sivár alakjai, csak a n a d r á g j o k, a kabátjuk sz ne másforma, fekete kávét isznak, töltik a délutánt.

Ez az utálatos füst, ez a piszokkal el-telt levegő. Mi ezt életnek nevezzük, mi ezért tudásunkkal, szívünk poetikuserejével belemelegyünk a legfárasztóbb harciba, a legháladatlanabb munkába hogy kényerünk legyen, — hogy fillérünk meglegyen ez elethez.

Mintha csak végtelen pusztaságon vol-nánk, sárga agyagos dombok, sárga agyagos föld töltik el a látóhatárt, szőnyegezve valami halálszínű beteges sárga tüszálakkal, melyek-nek hegyét lecsipte a dér, melyeknek töveről már enyhe zöld hajtások is fakadoznak. Az-tán cserepeg, csepepeg az eső, a dombról kis patákok, erescsék szivarognak, kanyarog-nak a völgy felé, a folyó felé, zavaros sárga a vizük. A messze ködből fekete szárnny varju valik ki, károgva rezespén, de oly unottan, oly szomoruan, oly nehézkesen, mint csak a mi bágyadt, fakut gondola-tánk...

Ez az utálatos kávéházi füst mind elvi-selhetetlenebbül marja a szemünket, a szívünk is mind gyorsabb ütemben dobog, jeleként talán a futó laznak, jeleként hogy idegenek beteges, hogy tisztább levegőre, tisztább körre, tisztább emberekre volna szükségünk?

Most maga is eszembe jutott Mari, hogy milyen tisztja volt, milyen fehér volt maga Mari s maga hogy szeretett aztan engem... Maga Mari ilyenkor az ölebe haj-totta a fejemet, milyen fehér volt a maga keze, milyen lágy a simítása...

Mari maga szeretett engem, Mari én szerettem magát... Milyen szép, milyen fehér is volt maga Mari, fehér függönyök szobája ablakán. meg a virágok Mari, meg a hófehér, puha párnák... Mari maga szeretett engem... Mari én szerettem magát. Most szomorú vagyok, most beteg va-gyok, sűrű apró cseppek, szürkés köd a nagytemplom két tornyau, fullasztó a kávé-hazi piszkos levegő, szürke ködös ez az egész élet. mint csak a halottak sejtelmes ár-nyékai... Esik, esik az eső, a viz arkot, folyást mos az agyagos domboldalokban, sár-gás, piszkos vize ugy szivarog lassan a völgyi folyó felé... Fekete madár repdes károgva szomorú, szomorú minden.

Mari maga szeretett engem, Mari én szerettem magát, Mari csak te voltál tisztja csak te voltál fehér, hófehér függönyök az ablakidon is... Mari, Mari fehér kezű leány...

Esik, esik az eső...*)

Paulus

Színház.

Madarász.

Tegnap este sokféle kellemes meglepe-tésben részesültünk. Először is, eltérőleg a rendes szokástól, a mely a vendégzerepléseket közvetlenül megelőző napokon üres házat szokott elénk tárni, tegnap, Jászai Mari fellép-tének elsőestéjén telt ház derült képe mesoly-gott reánk.

Ezt első sorban annak köszönhetjük mert szinpadunknak kedves vendége volt. — **Hirsch Janny k. a.**, a kit műkedvelői előadásunkról eddig is mint kedves hangú énekest ismerünk, tegnap próbálkozott először

*) Így volt ez az éjjel — ime reggelre teljesen kiderült a mámor is elmúlt!

egész szerepben. A vendég iránt való köteles udvariasságból először is a kisasszonyról mondjuk el őszinte véleményünket.

Főlépése, mint első kísérlet, fényesen bevált.

Hangja, mely első jelenetekor a meghatottságtól remegett, lassanként visszanyerte nyugodtságát s könnyedén, kezdőnél meglepő biztossággal helyenként igazi melegséggel énekelte kedves számain. Játékát hasonló tünemények jellemezték.

A járnai tanuló gyermek bizonytalansága a melyben azonban már az ügyesség és életre valósság minden jövőre néző biztosítéka is benne van: ez az ő játékának is az igazi symboluma.

Egészben véve tehát meglehetően elégedve tegnapi sikerével s mi a magunk részéről biztató jövőre merünk kilátást nyújtani neki, ha igaz a mit hallottunk hogy a kisasszony hivatásszerűleg is a színi pályára akar lépni.

De hogy most már magával az előadásal is foglalkozzunk további meglepetéseinkről is be kell számolnunk.

Esek is nagyokbára kellemes természetűek.

Valamennyiőjük közt leglelkesebb volt azonban az, hogy társulatunk bűvös hangú fülemiljét, B. Ruzsinszky Iona asszonyt, hosszas nélkülözésünk után tegnap újra láttuk és teljes gyönyörűséggel élveztük ugy páratlan szépségű énekét, mint tegnap meglepően könnyű, jókedvű, nagyszerű játékát is. A közönség tüntetőleg ünnepelte a kedves művésznőt, a kit nagy sajnálatunk, nemsokára egészen elvesztünk.

Az övéhez hasonló teljes diadala volt Bekéssy Gyulának is, a ki remek hangját annyi kellemmel használta tegnap, oly kedvel, könnyűséggel és biztossággal játszott, hogy méltóan megérdemelte azt a díszes koszorút is, a melylyel kitüntették, azt a zajos tapsvihart is, a melylyel megjutalmazták.

De hogy kellemetlen benyomásunkat se titkoljuk el, meg kell vallanunk, hogy rosszul hatott ránk Bejczy merevsége, nehézkes játéka; a komikus szerepek játszóinak a megenyehető határokra messze túlcspangó improvizáló kedve, mely az előadás niveauját meglehetősen alább süllyesztette.

Egészben véve azonban sikerült az előadás, a melyet a közönség a nézőtérén uralkodott nagy hőség daczára is mindvégig nagy érdeklődéssel, sőt élvezettel nézett végig.

(Gr.)

*** Fényes műkedvelői előadás a színházban.** Április hó 6-án a színházban a városi tisztviselők nyugdíjintézete javára fényes és minden tekintetben sikerültnek ígérkező műkedvelői előadás fog tartatni, amelynek részletes műsorát már legközelebb közölni fogjuk. Az előadásra előjegyzések már holnap reggeltől kezdve elfogadhatók a színházi pénztárnál. Bizton reméljük, hogy tekintettel a czélra a közönség tömegesen fog sietni, előjegyezni az előadásra.

Jászai Mari, a nemzeti színház kiváló művésznőjének első vendégjátéka ma lesz, mely alkalomból 50 %-os felemelt helyárakkal itt először: **Sappho,** Grillparcz Ferencz 5 felvonásos szomorujátéka kerül színre Joánfi Jenő fordításában. Az érdekes előadás szereposztása a következő: Sappho Jászai Mari, Phaon Komjáthy J., Eucharis Kiss Irén, Melitta Szabó Irma, Sappho szolgálói. Ramses rabzolga Szilágyi Vilmos. Egy pár Bartha István. Holnap pénteken, április hó 2-án ugyanolyan 50 %-os felemelt helyárakkal: **Essex gróf,** Lauba H, öt felvonásos történelmi szomorujátéka kerül színre Szigligeti Ede fordításában, melynek főbb szerepei a következőleg vannak elosztva: Erzsébet Angolhon királynéja Jászai Mari, Essex gróf alkirálya Komjáthy János, Lord Burleigh Bartha István, Lord John Kothigham Olasz György, Sir Walter Raleigh Vidor Dezső miniszterek. Southampton gróf Benedek Gyula. Routland gróf Halmi

Margit. Lady Nothigham F. Csigaházyné, Sir Janes Ralph Vágó István, North Károly Békéssy Gy. Cuff Essex titkára Follinusz, Jonathan, udvarmester Szilágyi V. Holnapután, szombaton páros bérletszűnetben 50 %-kal felemelt helyárakkal Jászai Mari buesu felléptéül a Nióba, 3 felvonásos bohózat fog színre kerülni.

Ujdonságok.

*** Pártunk figyelmébe!** A ki április hó 15-éig mult évi adóját le nem fizeti, az ha küönben megrán is egyéb tekintetben jogosultsága ahhoz, hogy az országos képviselőket választók lajstromába bevételessék — a júniusban összeülő bizottság által nem fog a lajstromba bevételetni. Felhívjuk ezért a t. választó polgárokat és első sorban parthiveiniket, hogy adójukat mihamarabb, mindenesetre azonban **április 15-ike** előtt a városi pénztárnál **fizessék** be, nehogy aztán hiába szólaljanak fel a jogos kihagyás ellen. — A kinek eddigi hátraléka több évről szaporodott fel — a legújabb kormányparti törvény magyarázat szerint ugy is felveendő a lajstromba, bejárnai edőt fizetett be a mely mult 1896. évi adójának megfelel.

*** Az ügyvédi kamara köréből.** A debreczeni ügyvédi kamara Bencsik László ügyvédet Mezőtur székhelyel, az ügyvédek névjegyzékébe felvette.

*** Közigazgatási gyakornokok beosztása.** A városi tanács mai ülésében elhatározta, hogy a mult napokban kinevezett két új közg. gyakornok, Medveczky Imre és Kiss Pál közül — mivel még a határidőül ki t ü z ö t t mai napon egyik sem foglalta el állását — azt, a ki előbb jelentkezik, a főkapitány, a másikat pedig Oláh Károly katonai és illetékügyi tanácsnokhoz osztja be. Ez utóbbi helyhez a Simon Mihály hosszas betegeskedése folytán van szükség a gyakornok beosztására.

*** Presbyteri gyűlés.** Tegnapi d. u. Simonffy Imre főgondnok és Némethy Lajos isk. széki elnök elnökléte alatt presbyteri gyűlés volt, melyen a vasárnap elmaradt gyűlés tárgyait mind el végeztek: kimondották hogy az egyház a jövő év okt. 1-én esedékes tanítói korpótlékokat maga fogja fizetni s nem kér államsegélyt. Néhai Kállai István özvegyének férje temetésére 50 frt költséget szavaztak meg, Bartók Dénes m. igeni lelkipásztor kérvényére a m. igeni ev. ref. műemlék te nplom felújítására 30 frtot, Csiky Lajos fogházi lelkész kérvényére pedig a debreczeni rabkönyvtár gyarapítására 50 frtot szavaztak meg. Nagy és élénk vitát keltett a 15 krajezáros tanítói nyugdíjjaruléki ügyében érkezett miniszteri leirat, mely általányösszeg elváltatását ajánlja az iskolafentartóknak. A presbyterium kimondta, hogy a tanítókat a járuléki behajtására utasítja. A vita folyamán az a nézet lett uralkodóvá, hogy mivel a miniszter a törvény módosítását megígérte, azért nem szükséges az ügyben állást foglalni. — Különösen figyelemre méltó a tegnapi határozatok közt az a kettő, melyek egyike a millennium rendezőbizottságának, másika pedig Hódv Béla irodaigazgatónak is jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. A gyűlés 1/27-kor ért véget.

*** Öngyilkos czipész.** Ma reggel 1/27 Jrakor Varga János rendőr jelentette a központban, hogy Rusinszky Imre pacsirta-utca 238. sz. a, nyiradonyi születésű 47 éves, r. kath. vallású, czipész, a pad-

lason felakasztotta magát és meghalt. — Nagy Imre p. biztos és Ujházy Károly ker. orvos jelentek meg a helyszínen, de már csak beállott halált konstátálták. Az öngyilkos hujáját cseládja kérésére lakásán hagyták.

*** Eljegyzés.** Lusztig Dezső a Lusztig és Halmágyi cég belfagja eljegyezte Rédl Selma kisasszonyt, Rédl Gábor ur kedves leányát Debreczenben.

*** A szerecseny pinczér.** A szerecseny Abdula Emil, a kiról annak idejében megirtuk, hogy a hidegebb égalj folytán meghült egész mostanáig nyomta a városi kórházban az ágyat ismét felgyógyult és már el is foglalta a Glüek Leopold csapó utcai Arany Sas-kávéházban pinczéri állását. Abdulanak igen sok bámolója van, mivel Magyarországon tartózkodása óta megtanult magyarul és más különben is kellemes modora egészen élenk ké teszi a kávéházat.

*** A tanári körből.** A debreczeni tanári kör f. hó 3-án, szombaton délután 4 órakor gyűlést tart az ev. ret. kollégium kis tanácsstermében, a melyen több fontos tárgy kerül napirendre s a melyre a kör tagjait ez uton is meghívja az elnökség.

*** Lótenyésztési bizottsági ülés.** A debreczeni lótenyésztési bizottság f. hó 4-én délelőtt 10 órakor a gazdasági tanintezetben gyűlést tart a lódíjazás tárgyában.

x A „Ferencz József keserűviz” az utolsó 20 év vilákiállításain kiváló tulrjonságainál fogva nagy díjakkal tüntetett ki, a milleniumi kiállításon is a hasonló vizek között gyedel nyerte el a nagy milleniumi érmet, ép így egyedül tiszteltetett meg Ó Felső részéről egy legmagasabb kitüntetéssel. Az igazgatóságnak sikerült az elismert hatású Ferencz József keserűvizet a társadalom minden rétegében kedvelté tenni, úgy hogy a Ferencz József keserűviz immár az egész világon ismert, és a legkisebb helyen is kapható.

x Mindenféle üzleti könyveket rendkívül csinos kivitelben igen olcsó árak mellett ajánl Hoffmann és Társa könyvnyomdája a főpostával szemben.

Táviratok.

Az összeférhetlenség

Budapest, április 1. (A Debr. ered. táv.) A képviselőház összeférhetlenségi bizottsága ma d. e. egybegyűlt és reggel fél óra hosszat tanácskozott az összeférhetlenségi ügyekben holnap beterjesztendő indokolásának megszövegezéséről.

Ezalatt Szilágyi Dezső a házi rövid ülése után megállapodott a holnapi felszólalások és határozati javaslatok terjedelmé és módja felől, hogy azok esetleg a házszabályokba ne ütközzenek, az ellenzéki vezérekkel. Az ellenzék névszeintí szavazást akar kérni, de Szilágyi azt nem fogja engedni.

A Házi mai ülésen miután megválasztották a kvótabizottságot és a vicinálisokat megszavazták, Kállai Károly bejelentette Rosenbergy Gyula összeférhetlenségét az Adria hajóstársulattal.

Holnap Várossy Gyula Tolnay Lajosnak, Benke Gyulának, Sámuel Lázárnak és Neumann Arminnak újabb összeférhetlenséget fogja bejelenteni, — a mennyiben a terézvárosi takarékpénztár — melynek ők tagjai, az országos kézi zálog kölcsön-üzlet kizárólagos birtokosa az államnak szerződési viszonyban áll, a kereskedelmi miniszter állapítja meg a kamatlábat stb.

A Bud. Hirl. szerint Andrásy Tivadar gr is külön véleményt ad be a bizottság itélete ellen.

Lueger—polgármester.

Budapest, ápr. 1. A Debr. ered. táv. Bécsből jelentik: Strobach polgármester lemondott állásáról, nyilván azért, hogy Luegert válasszák helyére.

IRODALOM.

A férfiak forradalma. Irta Besant Walter. E regény, mikor évekként Angolországban megjelent, valóságos irodalmi esemény számba ment. A nőemancipáció napirenden levő kérdését állítja elének a komikum, a gúny oly eles fegyvereivel támadva azt amint kévés irónál olvastuk mostanában. Azt a világot valósítja meg, a mikor a társadalom minden terén előtörő nő végre is uralomra jutna és a férfiak vissza kell hódítani régi helyzetét. A kiélezett, ferde helyzetekben hatalmas szatirikus erő lüktet; mindaz ami a nőemancipáció ellen szól, érdekes bonyodalmakban regénybe szöve ritka élvezetes olvasmánnyá lesz. A regény fordítása Hegedűs Pál külön munkája, hasznos és érdekes munka. Az Ocsó Könyvtár (373. szám) tetszetős alakjában megjelent könyv nálunk is kétségtelenül kapós olvasmány lesz. Ára 60 kr.

Szegény Pillicoddy. Morton kitűnő bohózata, mely a Vigaszházban oly sikerrel került színre, most könyvalakban is hozzáférhetővé lett. Az Ocsó Könyvtár egyik köteteként jelent meg (374-ik szám) Mihály József élvezetes fordításában. Az ötletes, kacagató apróság olvasva sem téveszti el hatását. — A műkedvelők használatára is igen alkalmas könyv ára 20 kr.

A nevelő. Irta Andrieu Chabot Chabot neve újként hangzik irodalmunkban, bár a francziák régóta jobb regényírók közé számítják. Regénye, mely most az Ocsó Könyvtárban (375. szám) Ereky Alfonz jó magyar fordításában megjelent, azok közül a könyvek közül való, melyeket az ember többször is szívesen elővesz. Hogy gyönyörködjék a megható, érzelmes történetben. A regény hősnője elejétől végig leköti érdeklésünket; sorsa a maga szomorú változatoságában szívünkhez szól, hozzá nő. A regényírás régi kedves eszközeivel elmondott történet szinte izgatón érdekes, bonyodalmas. Ez után a regénye után, azt hisszük, Chabot is nálunk ismert és kedvelt franczia írók közé fog tartozni. A terjedelmes könyv szokatlan olcsó: 60 kr.

Földrajzi és statisztikai zsebatlasz, a czime Stampfel Károly kiadásában Pozsonyban megjelent diszes művecskének. A művecske nemcsak térképeket tartalmaz, hanem egy egész sorozat statisztikai diagrammát is, melyek a művecskének értékét csak fokozzák. Színes zett statisztikák a k nevezhetők. A terület nagyságára, a lakosság számára, a fetekezeti viszonyokra stb. vonatkozó statisztikai adatok, a szokasos mennyiségtani változatos alakban, csak oly olvasók által élvezhetők, kik a szám oszlopokba magukat beleelik, a táblázatok sorai között olvasni, a számok fölött elmélkedni tudnak. A statisztika azért oly népszerűtlen nálunk, mert rendszerint népszerűtlen alakban tartják elének a statisztikai számoknak diagrammákkba foglalása utján lehet csak a számokat könnyen érthetőkké tenni, a statisztikát népszerűsíteni. Amerikában ez régen divatos és azért ott a statisztikai adatok szájról-szajra is adatnak. Nálunk még a régi rendszer divatozik és innen ama jelenség, hogy nálunk, egyébként mivel emberek is, a legelőnyös statisztikai tényekről sem bírnak kellő tájékozottsággal. Bz említett zsebatlasz a statisztika illusztrációjának helyes útján halad. A színezett diagrammák tetelei ügyesen vannak megválasztva és érdekesen kivive. Ki ezen statisztikai képeket könyvet atlaszozza, sok érdekes adatnak jut birókába. A 2 frt 50 krnyi mesésen olcsó ár is csak ajánlásra szolgál a jeles művecskének.

A krajczár.

Azok a bizonyos indiszkret verebecskék, a melyek mindent megtudnak és mindent kipletykáznak, egy kedves kis történetet árultak el Gyulai Pálról, a méltóságte-

jes főrendről, komolyakadémikusról és szigorú műitésről. Az öreg ur tudvelevőleg a szokások embere. Szidja az írókat és az irodalmat, mert így szokta meg hosszú éveken keresztül, szerkeszti a harcias Budapesti Szemlét, csupa megszokásból, gyalog jár mindig és áprilistól-októberig mindennap kimegy Leányfalvára, még ha gránitkoczkák esnek is az égből. Van még egyéb jó szokása is, többek közt: nem szereti elbuktatni a diákjait és nagyon szereti a finom csemegét. Mindehhez egy újabb szokás járult legutóbb. Amióta ugyanis nálunk is meghonosodtak a camelotok és rikancscsa magyarosodva uton-utfélen kínálgatják a csak egy krajczár-os újságokat, az öreg ur nem mulaszt el egyetlen napot sem, hogy krajczáros lapot ne vásároljon az utcán. — Még pedig mindennap ugyanattól a gyermekétől veszi, aki pontosan ott ácsorog a Főherceg Sándor utca sarkán és amikor meglátja Gyulai Pált, lelkendezve kiált:

— Esti újság méltóságos uram, csak egy krajczár.

Szóval Gyulai Pál és a kis rikancs lassanként egészen összeszoktak. A napokban azonban egy kis incidens némiképen megzavarta ezt a barátságot. Gyulai ugyanis már a kecskeméti-utcában annyira megostromolták az újságáros gyerekek, hogy nem tudott ellent állani és már ott megvette a krajczáros újságát! Es előre nevelt a tréfának, amelyet a sándor utcai rikancscsal fog veghez vinni: A kiserőjének előre is elmondotta a tervét, melyet pontosan be is tartott. A reudes helyen a megszokott kiáltással fogdták:

— Friss újság, méltóságos uram, csak egy krajczár.

Es Gyulai Pál a kabátja zsebébe nyul, mint rendesen. A fiu csak várta a krajczárt, ehelyett azonban Gyulai is újságot vesz elő a zsebéből és nevetve szól:

— Nekem is van ám! Csak egy krajczár! Azzal átadta a kecskeméti-utcában vásárolt újságot a gyerekeknek, aki viszont egy hirtelen mozdulattal egy krajczárt nyomott al Gyulai Pál tenyerébe.

ZENE.

Zenetörténeti fololvasások.

Debreczen, április 1.

Hajdu-Böszörményben a megyeháza nagytermében a folyó április havában magyar zenetörténeti népszerű zenés-fololvasás estékekkel. Rendezi Beke Antal. — Az estéken közreműködő vegyes énekkar tagjai: Albert Jolan, Almási Piroška, Glósz Luiza, Kántor Iza, Mező Mariska, Orosz Olga, Orosz Kornélia Tóth Irma kisasszonyok. Dr. Bakóczy János, Bőör Kálmán, Fejzses Ferencz, Koncz Lajos, Molnár Sándor, Némethi Lajos, Söväg Imre, Stefan Ede urak.

Az első este tegnapelőtt, 1897. márczius 30. 1/2 8-kor már meg is volt, a következő programmal:

Megnyitó, tartotta: Galánffy Lajos ur. Fololvasás, tartotta Beke Antal. Hunyadi indulója a XV-ik századból, vegyes kar.

1538-ból: Mikeppen az Wr Isten Israel-nec nevet Egiptomból es hasonló keppen az magyarokat Szithiából kihozta. Szerző Farkas András.

1540-ból: Bathizi Andrásról: Az draga es istenfelő vitez Gedeonról szép Historia.

1542-ből: Csükei Istvántól: Az llyes prophetarol es Aekab királyról való historia. 1544-ből: Kákonyi Pétertől: Az erős vitez Samsonról mas szép historia.

1546-ból: Székely Balázstól: Az szent Tobiaszról egész historiaia.

1549: Bajnay Gáspártól: David királyról.

1552-ből: Tarjai Mihálytól: Az Holofernes es Ivdit asszony historiaia.

1553-ból: Tinódi Sebestyéntől: Egör historianac 1 része. (Egör var viadályarol való enec.)

1553-ból: ugyanaz masod része.

1553-ból: ugyanaz: (harmad) negyed es utoszo része:

1553-ból: Egri historianac summaia.

1549-ből: Tinódi S.: David kiral mint az nagy Goliattal meg viut.

1549-ből: Tinódi S.: Szytnia Leva Chyabrag es Mvran varaknac meg veuse.

Második este épen ma van: 1897. április 1-én kezdete fel 8 órakor, erre a t. olvasóink közül azok, akiknek színházjegy nem jutott ki is rándulhatnak, programja ez:

Tökölly Imre es II. Rákóczi F. korszaka.

Káldy Gyula es Bartalus István gyűjteményéből, a vegyes kar es Kiss Lajos zenekara közreműködésével.

Fololvasás. Az ide vonatkozó költeményeket fololvassa: Lévy Imre ur.

1564-ből: Rákóczi Sámuel, éneki Orosz Kornélia kisasszony.

1667-ből: Tabori dal. Férfi kar cigány zenével.

1674-ből: Magyar gálya rabok éneke. (A temetési enekkartól.)

1685-ből: Most jöttem Erdélyből. Férfikar.

Tökölly Imre keserve. Zongorán előadja: Beke Antal.

1704-ből: Kurucz dal. Férfi kar cigány zenével.

1704-ből: Erdélyi hajdu táncz. Vegyes kar cigány zenével.

1705-ből: Surányi tót vitez. Férfi kar cigány zenével.

1705-ből: Erdélyi Rákóczi nóta) Fuvólával 1705-ből: Ruthen Rákóczi nóta) zongorával 1708-ből: Eredeti Rákóczi nóta) előadja: Galánffy Ágnes k. a. es Beke Antal.

1710-ből: Bujdosok éneke. Vegyes kar, harmonium es czimbalom kísérettel.

Bercsényi keserve, zongorán előadja Beke A.

Bercsényi nóta, zongorán előadjak Mező Mariska k. a. es Beke Antal.

1711-ből Rákóczi keserve. Vegyes kar. 1711-ből: Rákóczi imája. Vegyes kar. (Vége köv.)

Ave Maria. Külső c-inra izléses kiállításra amely megnyerő, belső tartalomra épp olyan becses zenemű az, mely Valentin Kuroly zeneműkereskedésében jelet meg Ave Maria címmele. Ennek a kis dalszerű imának Wajdits Alajos dr. pécsi orvos a szerzője, a ki Rézbányai József dr. teológiai tanár szövegére, ehhez lágyan simuló, ezt teljesen kifejező éneket es zenét irt. Maga az ének a lehető legnemesebben egyszerű dallamkompozíció, de ebben a néhány hangbetűben meny nyi beszédesség! Az ének kísérete, melyet a szerző zongorára irt, de orgonán is kellőleg kifejezésre jut, komoly, talentumos zenész munkája. Valóban bájos apróság ez az Ave Maria, mely csakhamar es bizonyára sürden fel fog csendülni az ilyen éneketeket ki nem tiltó kórusokon, valamely lágy mezzo szoprán ajakán. A Káldy Gyula operaigazgatónak ajánlott zenemű ára 2 korona s az eladás tiszta jövedelmét a kiadó a pécsi szent Vincze egylet javára szánta.

CSARNOK

Egy detektiv regénye.

— Ottolengui Rodrigótól —

— A Debreczen saját fordítása —
(Folytatás.)

— Bizhatsz bennem Roy! Szavai egyszerű voltak ugyan, de a szenvedély igaz hangja csendült meg abban.

— Akkor közlöm veled, hogy mit kívánok, mert már nem halogatható tovább. Légy készen a — ki az?

Mitchel e szavakat rendkívül élesen ejtette ki, felállott s egyet előre lépett — A szoba csak gyöngén volt megvilágítva, mert Emily a riktó világosságot nem szenvedhette, a szoba másik végében állott valaki, a ki

Mitchel figyelmét felizgatta. Lucette volt.
— A nagyságos asszony küldött, mondta és kérdezteti, hogy vacsorálni le méltóztatnak-e jönni?

— Azonnal, felelte Emily és Lucette kiment a szobából.

— Miféle leánya ez? kérdezte Mitchel s Emily megmagyarázta, hogy mint került a házhoz.

— Nagyon nyugodt, érzelmes leánykának látszik, mondta Mitchel is hangosabban, kissé nagyon is nyugodt, csendes, mert szinte megijesztett, mikor bejött. No de talán mennek is? Arra, amint mondani akartam, van még időnk; holnapután sem lesz késő.

Vacsora után Mitchel a két nővérrel is az anyjokkal a színházba ment és mivel oda és vissza gyalog tették meg az utat, volt elég alkalma hozzá, hogy megbeszélhetett jegyessel mindent, amit csak óhajtott.

— Tehát két napig nem fogunk találkozni, mondta, midőn a házkapuban elváltak, csak ügyelj kedvesem az egészségedre.

Lucette nyitotta ki a házajtót s hallván ezen szavakat, nem kevésbé elcsudálkozott, mikor másnap tíz órakor Mitchel belépett a lakásba, de még jobban meglepte az, midőn urnője tudatta vele, hogy kifog menni, de a legrejtélyesebb mégis az volt előtte, hogy Emily egyedül távozott a házból, míg Mitchel a lakásban vissza visszamaradt. Ez a körülmény nagyon gondolkodóba ejtette, midőn végre tisztába jött, készült, hogy utána megy. Midőn azonban a folyosóra kiért, hirtelen felnyit a lakószoba ajtaja s Mitchel eleibe lépett.

— Hová Lucette?
— Egy kis elintézni való dolgom van, felelte a leánya, kinek halkán megrezzent a hangja.

— Jöjjön csak, ide be elébb, egy kis beszélni valóm volna önnel. Kényszerből engedelmkedett s belépett a szobába. Mitchel utána lépett be, kulccsal bezárta az ajtót s a kulcsot zsebre tette.

— Mit akar? kérdezte Lucette ingerülten.

— Ön feledi Lucette, hogy ön cseléd s hogy a jó cselédek nem kérdezősködnek szemtelenül. De én mégis megfelelek önnek. Azért zártam be azt az ajtót mert nem akarom, hogy azt a szobát elbagyja.

— De én nem akarok önnel itt együtt zárt ajtók mögött lenni; én tisztességes leány vagyok.

— Azt nem vonja kétségbe senki sem, de feleslegesen izgatja magát, még csak közel sem megyek hozzá,

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Debreczeni piaci árak.

A f. hó ápril 1-15-iki debreczeni hetivásáron a következő árakat jegyezte a vásárfelügyelőség. Gabona árak: Buza 7.70. 7.65, 7.60 Kétszeres 6.30 6.25 6.20 Rozs 5.70 5.65, 5.60 Arpa 4.70 4.65 4.60 Zab 5.70 5.60 5.50 Tengeri 3.90 3.80 3.70 Burgonya 1.80 Ló felhajtott 1200, eladatott 850. Marha felhajtott 980 eladatott 500. Sertésvásár: sertés felhajtott 1050 eladatott 900. 6 hónapostól 1 évig sovány 35—45 frt. 1 évestől 1½ évig sovány 45—60 frt. 1½ évtől 2 évig sovány 60—75 frt. Öreg sovány 75—95 frt. Kövér 100 kilója 48 frtől 54-ig. Szalonna és hárj 100 kiló ó szalona 52 frtig. 100 kiló hárj 60.—62 frt. Husarak; 1 kiló marha hus 40 42, 44, 52f 54—56 és sertéshus 52—64 kr, borjúhus 56 kr, Tuzifa 4 kbm.tölgyfa 12 frt, bükkfa 13 frt nyarfa 7.50, felvágás 2 frt, faelszállítás 1 frt 20 kr. Napszámárak. Szöllőben: férfi ellátással 60 kr, ellátás nélkül 1 frt. Nő ellátással 30 kr ellátás nélkül 50 kr. Gyermekek ellátással 25 kr, ellátás nélkül 40 kr. Mezei munka: férfi ellátással 40 kr, ellátás nélkül 70 kr. Nő ellátással 30 kr, ellátás nélkül 50 kr. Gyermekek ellátással 20 kr, ellátás nélkül 35 kr.

Nyilt-tér.

Nyersselyem básztruhákhoz való kelmét 8 frt 65 krtól 42 frt 75 krig egy teljes öltönyre — Tussors- és Shantung-Pongees valamint fekete, fehér, és színes **Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként, sima csikos, koczkázott, mintázott damaszt stb.** (mintegy 240 különböző minőség 2000 szín és mintázatban stb. a megrendelt áru **postabér és vámmentesen a házhoz szállítva, mintákat posta fordultával küldenek: Henneberg G. (cs. és k. udvari szállító) selyem gyáraí Zürichben.** Svájcba czimzett levelekre 10 kros, levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintézetnek. 3.

Gyári raktár Iparbank épületben.

Michelstädter S. E. és H. Leitomischl, Wlaschim
és
Bécsi czipő gyárosok
tisztelettel értesítik a helybeli és vidéki közönséget, hogy
a mai napon
Baum Miksa
urat,
egyesült czipő gyárainak képviselővel
Debreczen és vidékére
megbízta.

Nagyban és kicsinybeni eladás.

Gyári raktár Iparbank épületben.

Nagyban és kicsinybeni eladás.

Egy uri lakás

közel a piaczhoz, mely áll 4 szoba, előszoba, nagy konyha, éléskamara, fásszin, borospince és padlásból

1897. május 1-től

kiadó.

Értekezhetni **Erdődi Dánielné** tulajdonosnál, Miklóseteza 1961. sz. a.

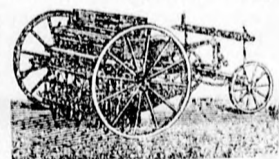
Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves házi-szer ellentállt az idő megpróbáltatásnak, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító, bedörzsölésésként alkalmazatik köszvénynél, osztnál, tagzsággatásnál és meghűlésekénél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltoetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi-szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegekénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: **Török József gyógyszerésznél Budapeston.** Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebbbortéki utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” vedjegy és Richter csőgyőzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza. **RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók. BUDAPEST.**

A gazdaközönség érdeke!

a gépvásárlásnál kellő óvatossággal lenni. Rendkívül előnyös összeköttetéseknel fogva azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy a legkitünőbb

vetőgépeket, ekéket

és egyéb gazdasági czikkeket

bámulatos olcsó ár és igen kedvező feltételek mellett bocsáthatjuk a m. t. gazdaközönség rendelkezésére.

Kérjük tehát a gazdaközönséget

mezőgazdasági gépeket és műszaki szerszámokat

nagy raktárunkból beszerezni.

Gépjavitó műhelyünkben igen kitünő munkások vannak alkalmazva.

Teljes Tisztelettel

SCHERZ és KRAMMER

Debreczen, N.-Várad-utoza 2085.

Az első magyar gazdasági gépgyár részvénytársulat főgynöksége.

Női ruha varroda kitünő munkaerőkkel.

Tavaszi újdonságok!

Női ruhaszövetek, selymek, mosókelmék,
napernyőkben,

csipkék és ruhadiszekben

rendkívül dus választékban érkeztek.

Női ruhavarró-műtermemben tolettek a legszebb kivitelben
a legjutányosabban készülnek.

Eisler Izidor

divatáruhaza és női divatterme
főpiacz, a főposta mellett.

Női- és férfi fehérneműek.

Nyakkendők.

Vászon- és asztalneműek.

Fort Oszkár és társa

műszaki iroda és műhely
Budapest. VIII. Mária-utca 13.
(Alapított 1892.)

Ajánlják magukat szivattyutelepek és víztartányok felállítására, valamint mindennemű vízvezetékek, fürdőszobák, mosdók, klosették, vizeldék stb. berendezésére.

Legjobb kivitel. — Olcsó árak.
I. rendű referenciák.

Költségvetések és vázlatok kíváratra azonnal elkészítetnek.

— Telefon. —

Fürdőkályhák, fürdőadák és szobagőzfűtők.

Vas-, ólom és egyéb anyagok, csapok, zuhanyok és vízkezelők.

Földbirtokok készpénz fizetés mellett megvételre kerestetnek.

Törleszt. kölcsön földbirtokokra.

Kölcsön a valódi becsérték $\frac{3}{4}$ részéig 20—51 év közti időre készpénzben. Birtokos felmondhat bármikor, pénzintézet nem mondhat fel. Csekély kamattal tőke is törlesztetik. Lebonyolítás legrövidebb idő alatt.

— Convertálás bélyeg- és illetékmentes. —

Semmi előleges költség

Minden felvilágosítás díjtalan. Beküldendő csakis: telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv másolat.

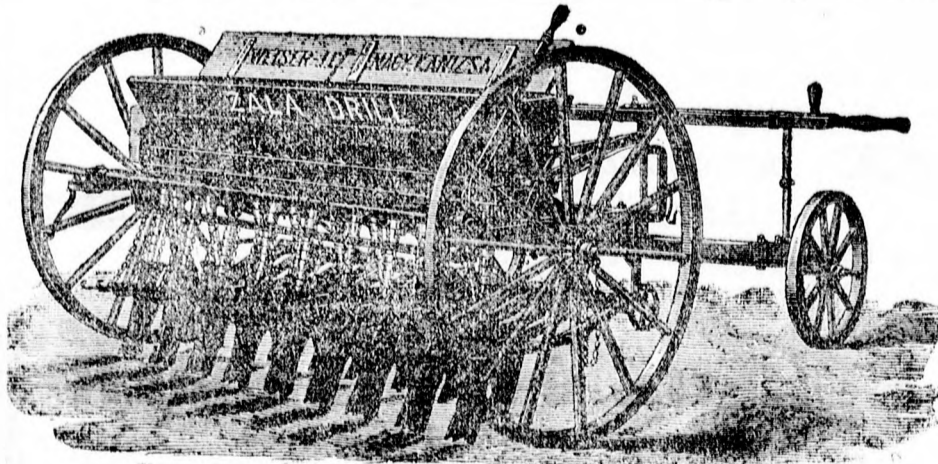
Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet,

Budapest, VI., Váci-kürút 39.

Legnagyobb Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet a monarchiában egyedül, mely hatóságok és a legtekintélyesebb földbirtokosoktól okmányszerűleg ajánlva van.

Földbirtokok készpénz fizetés mellett megvételre kerestetnek.

A legjobb vetőgép a „Zala-Drill“

bizonyítják ezt a hozzám sok számmal beérkezett előismerő nyilatkozatok, melyek eredetiben megtekinthetők. — Ezen vetőgépek, valamint minden egyéb

gazdasági eszközök,
Sack-féle egyes és kettős ekék
raktáramban kaphatók.

Előnyös fizetési feltételek.

A t. gazdaközönség szives pártfogását
kérve

Kiváló tisztelettel

KLEIN JAKAB

Weiser J. C. gazdasági gépezár

képviselője, Debreczenben

Raktár főpiacz Szikszay-ház (a nagytőzsde udvarán).